

МУГАЛЛИМ ҲАМ ЎЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИҶ

ISSN 2181-7138

№ 1 / I 2021 жыл

Илимий-методикалық журнал

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия аъзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Кеңесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ
Өсербай ӨЛЕЎОВ
Асқар ДЖУМАШЕВ
Кеңесбай ДАУЛЕТЯРОВ
Гўлнара ЖУМАШЕВА
Батырбек КАИПБЕРГЕНОВ
Амангелди КАМАЛОВ
Сарсен КАЗАХБАЕВ
Гулмира КАРЛЫБАЕВА
Сабит НУРЖАНОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Зухра СЕИТОВА
Айдын СУЛТАНОВА
Тажибай УТЕБАЕВ
Ризамат ШОДИЕВ
Ойбахор ШАМИЕВА
Бекзод ХОДЖАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Гулрухсор ЭРТАШЕВА

Шўлкемлестириўшилер:

**Қарақалпақстан Республикасы
Халық билимлендириў
Министрлиги, ӨЗПИИИ
Қарақалпақстан филиалы**

**Ўзбекстан Республикасы
Министрлер Кабинети
жанындағы Жоқарғы
Аттестация Комиссиясы
Президиумының 25.10.2007
жыл (№138) қарары менен
дизимге алынды**

**Қарақалпақстан Баспа сўз ҳәм
хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге
алынды №01-044-санлы гуўалық
берилген.**

**Мәнзил: Нөкис қаласы,
Ерназар Алакөз көшеси №54
Тел.: 224-23-00
e-mail: uzniipnkkf@umail.uz,
mugallim-pednauk@umail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz**

Журналға келген мақалаларға жуўан қайтарылмайды, журналда жарияланған мақалалардан алынған үзиндилер «Мугаллим ҳәм ўзликсиз билимлендириў» журналынан алынды, деп көрсетилюи шарт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледи. Мақалада келтирилген мағлўматларға автор жуўапкер.

МАЗМУНЫ

БАСЛАЎҲИ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Mardonov Sh.Q., Abdullayev A.A. Maktabgacha ta'lim muassasasi va maktab hamkorligi	4
Mahmudova D.B. Maktabgacha ta'limda qo'llaniladigan o'yinlar va ularni tashkil etish metodikasi	8
Shanasirova Z.Yu. Xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash hamda nutqini rivojlantirish	13
Abdullayeva M.Dj. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning estetik rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatlar	17
Narimbayeva L.K. Maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanishning ahamiyati	20
Nosirova R.X. Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa ta'limi va tarbiyasining mohiyati ..	22
Xolmatova S.K. Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiya berishda Sharq mutafakkirlari fikrlaridan foydalanish ahamiyati	26
Maripova N.H. Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiya	28
Sanakulova A.R. Maktabgacha ta'lim muassasalari rahbarlarida huquqiy tarbiyani rivojlantirish	31
Teshabayeva Z.S. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ekologik tarbiya maqsadi	34
Nasirova Z.X. O'yin turlari: ijodiy o'yinlar, qoidali o'yinlar, milliy o'yinlarning o'ziga xos xususiyatlari	38
Shanasirova Z.Yu. Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning ahamiyati	43
Jo'raboyev A.B. Maktabgacha ta'lim tizimida ma'naviy qadriyatlarini singdirish amaliyoti	48
Abdullayev A.A. Maktabgacha ta'lim muassasalarida rahbarlik qilish va tashkil etishning zamonaviy usullari	51
Achilova M.S. Maktabgacha ta'lim muassasalarida estetik tarbiyaning mazmuni	55
Ochilov F.I., Xusanova N.B. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy pedagogik kompetentsiyalarni shakllantirish talablari	58
Narimbetova Z.A., Asqarova N.J. Boshlang'ich sinf matematika darslarida didaktik o'yinlarning ahamiyati	62
G'ulomova X. Boshlang'ich sinf o'qish darslarida maqollar estetikasi	67
Умарова З.А. Бошланғич таълимда педагогик жараён	70
Жабборова О.М., Сайидганиева З.С. Бошланғич таълим педагогикаси: мазмун ва моҳият	74
Quzmanova G.B., Ergasheva M.E. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida ota-onalar yig'ilishini samarali tashkil etish	78
Мамадалиев К.Р. Бошланғич таълим йўналиши ўқув фанлари тузилмаси ва замонавий ўқув адабиётларини яратиш принциплари	80
Тожибоева Г.Р., Крымская Э. Проблемы развития творческих способностей в процессе становления будущего учителя начальных классов	86

ТИЛ ҲАМ ӘДЭБИЯТ

Матчинов С., Холикулова Ф. Ўқувчиларнинг нутқий кўникмаларини шакллантиришда матнинг лингводидактик таҳлили	91
Шерматова У.С., Жабборова О.М. Самостоятельное чтение и интерпретация правды жизни	95

*“Bola-loy, ona-kulol”**(O'zbek xalq maqoli)*

Bejizga biz bolani “loy”ga onani esa “kulol”ga o'xshatmadik. Sababi shundaki, har bir bola uyidagi muhitdan kelib chiqib shakillanadi, ya'ni ota-onasini muomilasidan, ma'daniyatidan, xulqidan kelib chiqib, o'z xarakteriga ega boladi. Shunday ekan, har bir o'quvchi tarbiyani oilasidan oladi, maktabda, ya'ni o'qituvchilar esa uni sayqallashtiribgina qolmay, bilim ham berishadi. Har qaysi pedagog ham, ota-onalar ham o'tkazilayotgan yig'ilishlarda faol ishtirok etishlari zarur masaladir [1, B. 76]. Shunday ekan, hurmatli ota-onalar yig'ilishlarda faol ishtirok eting va albatta, o'qituvchi bilan uzviy aloqada bo'lishni kanda qilmang!

Adabiyotlar:

1. Norqul Bekmirzayev. “Notiq, Nutq, Xulq”. Toshkent. 2019-yil.
2. S.Rasulov. “Maktab oiladan boshlanadi”. Toshkent. 2016-yil.
3. R.Mavlonova, O.To'rayeva, K.Xoliqberdiyev. Pedagogika. Toshkent. 2010.

РЕЗЮМЕ

Maqolada asosan sinf rahbarining faoliyati natijasida, sinf yig'ilishlari jarayonida ota-onalarni jalb qilish, hamda ularni maktab ta'limi jarayonida farzandlari bilan uzviy aloqada bo'lishini ta'minlashdan iboratligi haqida so'zboradi. Bu jarayon nafaqat o'qituvchi, balki ota-onalar zimmasiga ham katta ma'sulyat yuklaydi. Bundan tashqari o'qituvchining tarbiyaviy ishlari jarayonida birgalikda olib borilgan hamkorlik samarali natijaga ega bo'linadi.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена роли классного руководителя в привлечении родителей во время классных встреч, а также в обеспечении их тесного контакта со своими детьми в процессе школьного образования. Этот процесс возлагает большую ответственность не только на учителя, но и на родителей. Кроме того, плодотворным будет совместная работа учителя в учебном процессе.

SUMMARY

This article focuses on the role of the homeroom teacher in engaging parents during class meetings, and in ensuring their close contact with their children during schooling. This process places great responsibility not only on the teacher, but also on the parents. In addition, the teacher's joint work in the educational process will be fruitful.

БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ ЙЎНАЛИШИ ЎҚУВ ФАНЛАРИ ТУЗИЛМАСИ ВА ЗАМОНАВИЙ ЎҚУВ АДАБИЁТЛАРИНИ ЯРАТИШ ПРИНЦИПЛАРИ

*Мамадалиев К.Р.**Тошкент вилояти ЧДПИ “Бошлангич таълим” кафедраси ўқитувчиси*

Таянч сўзлар: дарслик, узлуксиз таълим тизими, ўқув фан дастури, бошлангич таълим йўналиши, дидактик талаблар, малака талаблари, глоссарий, атамалар лугати.

Ключевые слова: издание, система непрерывного образования, докторантура, направление начального образования, дидактические требования, квалификационные требования, глоссарий, глоссарий терминов.

Key words: publication, continuing education system, doctoral studies, primary education, didactic requirements, qualification requirements, glossary, glossary of terms.

Ўтган қисқа икки йил ичида мамлакат таълим-тарбия тизимини тубдан ислох қилишга алоҳида эътибор қаратилиб, олий таълим муассаса (ОТМ)ларида рақобатбардош қарлар тайёрлаш масаласида кенг қўламдаги ишлар амалга оширилди

ва бу соҳага оид Ўзбекистон Республикаси Президентининг ўнлаб фармон ва қарорлари қабул қилинди. Бу ҳужжатлар том маънода таълим-тарбия тизимида туб ўзгариш ва янгиланишларни бошлаб берди.

Айни пайтда, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил

7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги Фармони асосида 2017-2021 йилларда олий таълим тизimini тубдан такомиллаштириш дастури ишлаб чиқилди, ўқув дастурларини такомиллаштириш, ОТМларининг ваколатларини кенгайтириш, уларнинг мустақиллигини босқичма-босқич ривожлантириш вазифа қилиб қўйилди.

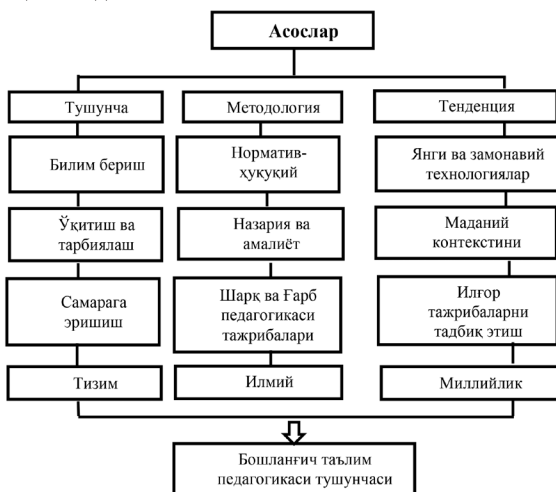
Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 10 октябрдаги “Олий таълим муассасаларини ўқув адабиётлари билан таъминлаш тўғрисида”ги 816-сон Қарорига мувофиқ, узлуксиз таълим тизimini замонавий талабларга жавоб берадиган ўқув-методик адабиётлар мажмуи билан таъминлашни такомиллаштириш, бу муҳим ишга етук олимларни, юқори малакали мутахассисларни жалб этиш вазифаси қўйилган. Дарҳақиқат, таълим жараёнининг сифати ва самарадорлигини таъминлашда ёш авлоднинг миллий ғояларни англайдиган баркамол шахс сифатида шаклланиши кўп жиҳатдан дарсликлар ва ўқув қўлланмаларининг савиясига боғлиқ.

Демак, олий таълим тизимида юксак малакали, ижодкорлик ва ташаббускорлик қobiliятига эга, келажакда касбий ва ҳаётий муаммоларни мустақил ҳал қила оладиган, янги техника ва технологияларга тез мосланишга лаёқатли кадрларни тайёрлашда таълим жараёнини замонавий ўқув-методик мажмуалар билан таъминлаш муҳим аҳамиятга эга. Шундан келиб чиқиб, ОТМларини замонавий ўқув адабиётлари билан таъминлаш, талабани комил инсон қилиб етиштишига қаратилган ўқув адабиётларини яратиш куннинг долзарб масалаларидан бирига айланди [1].

Замонавий ўқув адабиётларини яратиш принцип ва талаблари ҳамда методикасини такомиллаштириш учун, энг аввало янги авлод ўқув адабиётининг тузилмасини бериш мақсадга мувофиқ деб ҳисобладик.

Бошланғич таълим йўналиши Малака талаблари ва ўқув фанлари дастурларига мос бўлган давр талабларига жавоб берадиган замонавий дарсликлар, ўқув ва ўқув-методик қўлланмаларнинг янги авлодини яратиш механизми таъминлаштириш тадқиқот олдидидаги асосий масалалардан ҳисобланлиди [2].

Шундан келиб чиқиб, ўқув адабиётлари – муайян таълим тури таълим йўналиши (мутахассислиги) ўқув режасида қайд этилган

Расм. Бошланғич таълим педагогикаси мазмуни

фанлар бўйича тегишли ўқув фан дастурлари асосида зарур билимлар мажмуаси келтирилган, ўзлаштириш методлари ва дидактикаси ёритилган, шу жумладан, илғор республика ва хорижий таржибалари ҳамда инновацион педагогик технологияси асосида ўқув материаллари лойиҳалаштирилган манба.

“Ўзлуксиз таълим тизими учун ўқув адабиётларнинг янги авлодини яратиш концепцияси” га мувофиқ “дарслик – ДТС, фanning ўқув дастури, методикаси ва дидактик талаблари асосида белгиланган, муайян ўқув фанининг мавзулари тўлиқ ёритилган, тегишли фан асосларининг мукамал ўзлаштирилишига қаратилган ҳамда турдош таълим йўналишларида фойдаланиш имкониятлари ҳисобга олинган нашр” деб таърифланган [3] бўлса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил

10 октябрдаги ОТМларни ўқув адабиётлари билан таъминлаш тўғрисида”ги 816-сон қарори билан тасдиқланган Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизими учун ўқув адабиётларни яратишга қўйиладиган талабларда “Дарслик — муайян ўқув фанининг мавзулари тизимли, чуқур ва тўлиқ ёритилган, тегишли фан мазмунини белгиланган ҳажмда мукамал ўзлаштиришга қаратилган, мазмунан ва шаклан таълим турларига (ўрта махсус, касб-хунар таълими, олий таълим (бакалаврият, магистратура)) мослаштирилган, ўқувчи ва талабаларда фанга тааллуқли билим, кўникма ва малакаларнинг шаклланишига, ижодий қобилиятлар ривожланишига хизмат қиладиган, расмий тасдиқланадиган асосий ўқув нашри” деб таърифланган.

Биз, юқоридаги “дарсликга” берилган таърифни такомиллаштирдик ва дарслик – таълим соҳаси ДТС, таълим йўналиши малака талаблари, фан дастури, методикаси ва дидактик талаблар асосида, инновацион ПТ принципларига суянган ҳолда, ўқув материаллари лойиҳалаштирилган, миллий ғоя ва маънавий қадриятларимиз сингдирилган, муайян ўқув фанининг мавзулари тўлиқ ёритилган, тегишли фан асосларини мукамал ўзлаштирилишига қаратилган ҳолда, фанга тегишли билимларни талабалар томонидан мустақил ўзлаштириб олишга, уларда кўникма ва малакаларни шакллантиришга, керакли ўқув материаллини мустақил излаш ва топишга, амалда фаолиятда қўллашни ўргатиш ҳамда ижодий қобилиятларни ривожлантиришга йўналтирилган нашр [4].

Ҳар бир таълим турининг мақсад ва вазифаларини камраб олган, билим олувчиларнинг ёши ва бошқа хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, ҳар бир фан бўйича ўз дарсликлари бўлади. Дарсликда назарий маълумотлардан ташқари, амалда-тажриба ва синов машқлари бўйича зарур кўрсатмалар берилади.

Оптималлашган фан дастурлари асосида ўқув адабиётларининг янги авлодини яратишда ижтимоий-иқтисодий соҳалардаги ислохотлар, илм-фан ва технологиялар ютуқларини намоён этишга эришишни тақозо этади. Чунки таълим жараёнини самарали ташкил этиш, талабаларда амалда кўникма ҳосил қилиш, билимларини ягона тизим асосида баҳолаш механизмини жорий этиш тайёрланган кадрларнинг меҳнат бозорида ўз ўрнини топа олишига хизмат қилади [5].

ОТМларида ўқитиладиган ўқув фанлари бўйича яратилаётган ўқув адабиётлари мажмуасида ўқув жараёнини юқори даражада ташкил этишда дарсликнинг ўрни бекиёс. Замонавий дарслик – ДТС, малака талаблари, ўқув фан дастури, методик жиҳатидан мукамал бўлган ва дидактик талабларига мувофиқ яратилган, ижтимоий ва иқтисодий соҳалардаги янгиликлар жорий этилган, илм-фан, техника ва технологияларнинг сўнгги ютуқлари тўлиқ ёритилган, тизимли ёндашув тамоиллари асосида ўқув материаллари лойиҳаланган, таълим олувчилар томонидан тегишли фан асосларининг мукамал ўзлаштири олиш имконини берувчи ҳамда турдош

таълим йўналишларида ҳам фойдаланиш имкониятлари ҳисобга олинган нашр ҳисобланади.

Бошланғич таълим йўналиши ўқув фанларидан замонавий дарсликни яратишда қуйидаги принциплари асосида зарурий талаблар қўйилади [6]:

1. Дарслик юқори даражада умумлаштирилган материалга ва аниқ, асосий фактик материалларни ўз ичига олган бўлиши лозим.

2. Дарсликнинг матни, асосий қоидаларнинг ифодаланиши, хулосалар юқори даражада аниқлиги ва равшанлиги билан ажралиб туриши керак.

3. Дарслик оддийдан мураккабга ва хусусийдан умумийга босқичма-босқич ўтишга амал қилиши лозим.

4. Илмийлик, қизиқиш туғдира олиш, фикрлашга ундаш алоҳида аҳамият касб этиши лозим.

5. Дарслик ахборот ва энциклопедик маълумотларга бой бўлиши, ўқув материални қўшимча, ўхшаш адабиётлар билан боғлаши, билимларни мустақил ўзлаштириш имконини яратиш ва ижодга даъват этиши лозим.

6. Дарсликдан фойдаланишни енгиллаштириш, лингвистик принципларини ҳамда касбий маҳоратни бойитиш мақсадида қўлланилган асосий атамалар луғати – глоссарий (атама қўлланилган бетлар кўрсатилган ҳолда) бўлиши лозим. Бу эса дарсликни янада бойитади.

Шунингдек, замонавий дарслик қуйидаги сифатга эга бўлиши керак [7]:

- таълим олувчиларни фаол бўлишга ва танқидий фикрлашга ундаши;
- фақат назарий маълумот бериш билан чекланмаслиги;
- амалда кўникмаларни шакллантирувчи муаммоли саволлар, лойиҳалар, машқлар ва ижодий топшириқлар берилиши;
- таълим олувчи билимини ўз-ўзи баҳолаш ва мустақил таълим олиш учун имконият яратиши;
- ўқув материали аниқ мақсад ва вазифаларга йўналтирилиши лозим.
- мазмун далиллардан намуналарга, намунадан-фаразга, фараздан-изланишга, изланишдан-амалда қўллашга, абстракт-илмий билимдан-аниқ касбий билимга, билимдан-амалда кўникма ва компетенцияни шакллантиришга ўтишни таъминлаши;
- ўқув материали тушунарли, мантиқий ва тизимли баён этилиши, муҳим маълумотлар ажратиб кўрсатилиши;
- миллий хусусиятлар ҳисобга олиниши;
- топшириқлар ва вазифалар кенг қўламли таълим олувчилар бажарадиган амалда ишларни жуфтликда ёки кичик гуруҳларда ташкил этиш имкониятини бериши;
- ёшларни маълум фазилатларини шакллантиришга йўналтирилган бўлиши;
- ҳаракатдаги жараёнларни ва бошқа жараёнларни кўрсатувчи видео материалларга эга бўлиши.

Замонавий дарсликка муаммоли вазиятларни юзага келтирувчи саволлар, масалалар ва топшириқларни киритиш орқали талабаларда зарурий билимни мустақил излаш ва топишга эҳтиёж ҳамда қизиқиш уйғотилиши лозим.

Замонавий ўқув адабиётларини яратишга қўйиладиган дидактик талаблар [8]:

1. Мазмун, илмийлиги ва тузилмаси ДТС, ўқув режа ва фан дастурларига мос, мавзулар ва боблар орасидаги боғлиқлик, тизимли ёндашув принципига тўла риоя қилиш.

2. Ўқув материали мазмунида касб бўйича фаолият турларининг (технологик

жиҳозларнинг тузилиши ва ишлаш принциплари, улардан фойдаланиш қоидалари, технологик жараёнларнинг бажарилиши) кенг ёритилган бўлиши.

3. Илм-фан, техника ва технологияларнинг сўнгги ютуқларидан фойдаланилган ҳолда материал баён этилишининг илмий-методик жиҳатдан тўғри ва жозибали бўлиши.

4. График, кўргазмалар (иллюстрация) материаллар сифати, тасвирлар аниқлиги ҳамда матн ва график кўринишлар ўртасидаги ўзаро боғланишлари, материалларини ўзлаштириш учун ажратилган машқлар, тест топшириқлари ва амалда машғулотларнинг етарли бўлиши.

5. Ўқув фанини мустақил ўрганишда, талабаларнинг илмий фикрлаш қобилияти ривожланиши ва назарий билимларини амалиётга қўллашга йўналтирилган бўлиши.

6. Ўқув адабиёти мазмунига миллий ғояларнинг сингдирилган ва миллий хусусиятлар эътиборга олинган бўлиши.

7. Назария билан амалиётни ўзаро боғлиқлик хусусиятларининг кўриб чиқиши ва мавзулар кетма-кетлиги, узвийлиги ҳамда фанларaro боғлиқлигининг таъминланганлиги ва унинг инновационлиги.

8. Дарслик ҳажми таълим дастурида фанга ажратилган умумий ўқув юкламага боғлиқ бўлиши керак. Масалан, фан дастурида муайян фанга умумий юклама 72-108 соат белгиланган бўлса, дарслик ҳажми 10-15 босма табокдан ошмаслиги мақсадга мувофиқ.

9. Дарслик кулёзма варианты камида бир ўқув йили синовдан ўтиши керак. Синовдан ўтиш даврида аниқланган камчиликлар дарслик муаллифи томонидан бартараф этилади. Синовдан ўтган ва камчиликлари бартараф этилган дарслик ўрнатилган тартибда нашр этиш учун топширилади. Биринчи марта нашр этилаётган дарсликка вазирлик томонидан “Дарслик сифатида фойдаланиш учун рухсат берилди” деган гриф берилди. Дарслик кенг тажриба-синовдан ўтгандан кейин дарсликнинг иккинчи нашрига вазирлик томонидан “Дарслик сифатида тавсия этилади” деган гриф берилди.

10. Яратилган ўқув адабиётлари ташки ва ички тақриздан, ОТМ Кенгашида муҳокамадан ўтказилиб, вазирлик ҳузуридаги Мувофиқлаштирувчи кенгашга тавсия этилади.

11. Тавсия этилган ўқув адабиётлари Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг тегишли ўқув-методик бирлашмалари ва ўқув-методик комиссияларида кўриб чиқилиб, тегишли хулосалар қилинади [9].

Бошланғич таълим йўналишлари ўқув адабиётларининг янги авлодини яратишда республикада олиб борилаётган ижтимоий-сиёсий, демократик ўзгаришлар, иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш ҳамда ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, маънавий, ҳуқуқий ва бошқа соҳалардаги ислохотларнинг устувор йўналишлари қамраб олинishiга эришилганлиги, айниқса, муаллифлар томонидан соҳа бўйича илм-фан, техника ва технологияларнинг сўнгги ютуқлари, илғор халқаро тажриба ва тараққиёт тенденцияларининг ҳисобга олинганлигига эътиборни қаратиш талаб этилади [10].

Шунингдек, ўқув адабиётларини яратишда республикада жорий этилган узлуксиз таълим тизимининг таълим турлари ўртасидаги узвийлик ва узлуксизликни

таъминлаш, фанлар мавзуларининг такрорланмаслигига алоҳида эътибор қаратиш ва яратилган электрон маҳсулотлар эса янги билимларни ўқув адабиётларидан мустақил излаб топиш қўникмаларини шакллантиришга йўналтирилган бўлиши лозим.

Адабиётлар:

1. Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 816 of October 10, 2018 «On the provision of higher education institutions with textbooks.»

2. The concept of creating a new generation of educational literature for the system of continuing education.

3. Pedagogical technology - its application to the educational process.// Center for the Development of Higher and Secondary Special, Vocational Education under the Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Republic of Uzbekistan. - Tashkent: OO'MKHTRM, - 2010. The project of lessons of a subject of methods of teaching of elementary mathematics, I part. Tojiev M., Alimov A., Quchqarov D. Tashkent, "TAFAKKUR", 148 p.

4. Methodological basis and methodology of creating curricula and literature in the category «Design of the educational process» in the bachelor's degree of higher education // Tojiev M., Ziyomuhamedov B., Mamadaliev K. Methodical recommendation. - T.: "Tafakkur-Bostoni", 2013. 80 pages.

5. Mamarajab Tajiev, Kamoliddin Rakhmatuloevich Mamadaliev and Onakhon Mannopovna Jabborova. Features of Distance Learning Technology. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, Vol. 24, Issue 05, 2020 ISSN: 1475-7192. DOI: 10.37200/IJPR/V24I5/PR2020574 Received: 10 Apr 2020 | Revised: 20 Apr 2020 | Accepted: 10 May 2020.

6. Мамадалиев К.Р. Инновационные технологии в обучении. // Ж. Молодой ученый. г. Москва. 2012. № 11. – С. 450-452.

7. Mamadaliev K.R., Jabborova O.M., Umarova Z.A., 4 Abdullayeva B.P. Creation of a New Generation of Teaching Literature - A Requirement of Modernity // International Journal of Psychosocial Rehabilitation, Vol. 24, Special Issue 1, 2020 ISSN: 1475-7192. P 612 – 619.

8. Мамадалиев К.Р. Дунёни эгаллаган коронавирус инфекциясига қарши курашишда математик усулларининг аҳамияти. // Ж. Science and Education.

9. К.Р.Мамадалиев. Бошланғич таълим йўналиши ўқув фанлари мазмунига қўйиладиган дидактик талаблар. // Педагогика ва психологияда инновациялар. 7 сон, 3 жилд. Б. 9-16.

10. К.Р.Мамадалиев. Бошланғич таълим йўналишлари ва мутахассисликлари учун ўқув адабиётларини яратиш. // Фан ва таълим. // Халқаро илмий-методик журнал. 1 сон.

РЕЗЮМЕ

Бошланғич таълим йўналиши ўқув фанларидан янги авлод ўқув адабиётларини яратишда ОТМлар янги авлод ўқув адабиётларининг таълим амалиётида жорий қилинишида бериладиган баҳо асосий мезон ҳисобланилиб, унда мураккаблик даражаси талабанинг бутунги кун ва келажакдаги онги, қобилияти ва қўникмаларининг ривожланишига олиб келиши зарур.

РЕЗЮМЕ

Основным критерием при создании учебников нового поколения в области начального образования является оценка внедрения учебников нового поколения в образовательную практику высшей школы, в которой уровень сложности должен приводить к развитию сознания, умений и навыков.

SUMMARY

The main criterion for creating new generation textbooks in the field of primary education is the assessment of the introduction of new generation textbooks into the educational practice of higher education, in which the level of complexity should lead to the development of consciousness, abilities and skills.